

Tekst: Paul Nielsen

Foto: Povl Klavsen

Det kulturelle har altid haft en høj stjerne hos fru Lulla Winther, Nordrevej 28 a. Det er noget, hun har beskæftiget sig meget med og stadig gør. Undervejs i livet har hun betrådt mange stier, og hendes ukuelige livsmod har sat sig mange spor.

I morgen fylder Lulla Winther 70 år og så skulle hun jo kunne tillade sig at holde lidt igen. Men det ville være helt imod hendes natur. Hun er aldrig bedre tilpas, end når hun har noget at rive i. Og der er sket meget i hendes tilværelse »undervejs«.

Hjem fra sommerresidens

Ægteparret Søren og Lulla Winther er netop vendt tilbage fra deres sommerresidens i Bryrup - fra det sommerhus de selv har bygget.

Det hus, de bor i i Horsens, er mere end 200 år gammelt, og det passes og plejes med megen pietet. Der er mennesker, som evner at skabe en varm hygge. Det gør de to, og derfor er det altid rart at besøge dem. Og sker det i forbindelse med fødselsdagen, er besøget forbundet med, at erindringsluserne kommer til at stå på vid gab.

Lulla Winther i sit hjem i en mere end 200 år gammel ejendom i Horsens.

Lulle Winther blev som 17-årig sproglig student i København i 1938. Hun besluttede sig for et sprogligt studium på Handelshøjskolen, men måtte efter et årstid erkende, at hun var for umoden til det.

Hendes far kendte handelsminister Johs. Kjærboel, og han skaffede hende ind i Patentdirektoratet, hvor hun fik sin kontoruddannelse. D& var hun i 2 1/2 år. Hun siger, at hun er født på benene, men altid været på tværs, hvad man så end skal lægge i det.

- Under krigen blev jeg ansat på Thaning & Appels Forlag, og det var en pragtfuld tid med masser af gode oplevelser. Jeg begyndte med at skrive fakturaer og den slags, men blev efterhånden forlagssekretær. I den periode var der en kraftig opblussen for forlaget, fordi besættelsestiden var med til at øge læselysten. Jeg mødte mange spændende forfattere, og det var faktisk Jesper Ewald, der tog sig af min kulturelle opdragelse. Jeg lærte hvor vigtigt det var at få noget ud af at være sammen med mennesker, siger Lulla Winther.

Til England

Som andre havde jeg efter krigen lyst til at komme ud og møde andre mennesker. I 1946 rejste jeg til England for at komme i huset. Det første sted var i et hus med fem børn, hvor konen var et dejligt menneske og manden nærmest en satan. Fra dem flyttede jeg til et hus, der beboedes af to lesbiske kvinder. Den ene maledede, den anden skrev digte, og vi boede i en lille britisk kunstby.

Mødte Søren

Efter hjemkomsten skete der en omvæltning i mit liv. Jeg var blevet lægesekretær på amtspsygehuset i Gentofte. Ganske og aldeles uden forudsætninger her, men jeg fik det. Her blev jeg fire år. Blandt patienterne var der en, som havde brækket benet ved en motorcykelulykke. Det var Søren. Vi så hinanden første gang under en stuegang, og så var det sket. Vi faldt pladask for hinanden. Overlægen mente, at jeg skulle holde mig fra patienterne, men jeg sagde, at jeg havde ligeså megen ret som andre til at besøge en indlagt i den almindelige besøgstid.

Derefter besluttede jeg mig for et sabbatår i den økonomiske forvaltning på Gentofte Rådhus. Det var frygteligt. Heldigvis fik jeg øje på en lille annonce i en avis. Det var Kunstakademiet, der søgte en sekretær til dekankontoret. Derinde blev jeg i 18 år. Jeg begyndte på arkitektskolen, men var siden i flere år sekretær hos rektor Tobias Faber.

Det gav mig utroligt mange oplevelser. Herinde oplevede jeg 68-oprøret for at se magten forblive bare med- omvendt fortegn. Jeg husker ikke mindst med glæde Steen Eiler Rasmussen, der var en fantastisk foredragsholder. Akademiet havde også en dejlig chef i Palle Suenson. Han havde bare den vane at komme ti minutter før, jeg skulle hjem, for at jeg skulle ordne korrespondance.

Ville holde

Den dag kom, hvor Søren og jeg som 50-årige sagde, at nu ville vi holde. Søren sagde farvel, fordi han bogstavelig talt kun var beskæftiget med at bygge børnehaver og ungdomsklubber, så han ikke selv fik tid til at lave hele projekter. Det blev træls.

For mit eget vedkommende var der sket det, at jeg ikke syntes, jeg havde flere muligheder for at udvikle mit job. Der var også sket det, at der blev ansat en pige, som odelagde klimaet. Jeg havde bedt hende om at tænke sig om og forsøgte at trække hende med i samarbejdet, men det lykkedes ikke.

Til Jylland

Selvfølgerlig skulle vi leve også efter den tid. Vi havde et meget stort hus, som vi solgte. Det lå ved Grib Skov. Vi solgte også sommerhuset i Kulhuse samt et lille skib. Formålet var at flytte til Jylland. Vi gav 60.000 kr. for en ejendom ved Gantrup. Den var meget medtaget, men sled i det for at få det hele bragt i en god stand.

Jeg kom ind i undervisningsvirksomhed. Inden da havde jeg i mange år været beskæftiget i fredsarbejdet. Jeg var med i Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed og var i to omgange landsformand.

Det var spændende, også fordi der var så mange ting at

tage fat i. Det gjaldt våbenplaceringer, atombombe-forsøgs-sprængninger og u-landsarbejde. Jeg havde altså fået mange kontakter, da vi flyttede herover.

Sammen med min mands forældre fik vi huset i Gantrup restaureret. Jeg begyndte at gå på Alm. Voksen pædagogisk grundkursus, og så kom der en henvendelse fra folk, der havde startet en diskussion imod et atomkraftværk i Danmark. Jeg blev formand for en gruppe, der udgik fra Gylling og strakte sig op i nærheden af Århus og til Juelsminde. Det var uhyre interessant, og vi var frække som slagterhunde. Men det tog ti år, før beslutningen om ikke at opføre et atomværk ved Gylling blev truffet.

Senere fik vi at gøre med Skejby Ungdomspension. Mange af de unge kom til at bo hos os. Det var fra starten alkoholikere og senere narkomaner. Det var en virkelig svær opgave. Vi havde unge troende fra fire dage op til to år, og projektet vakte så stor opmærksomhed, at vi kom i tv. Det bånd har vi endnu.

I 1979 flyttede vi til Horsens, og her blev jeg en dag ringet op fra socialforvaltningen, der spurgte, om jeg ikke vil arbejde i det erhvervsintroducerende kursus for ledige.

Kvindens situation

Det var udelukkende kvinder, og jeg skulle fortælle om kvindens stilling i samfundet. Der kom en undervisningsplan fra Undervisningsministeriet, men den kasserede jeg omgående og lavede min egen. Det var et arbejde, jeg beskæftigede mig med i tre-fire år.

Problemet for disse kvinder i 40-60 års alderen var, at de havde svært ved at komme ud på arbejdsmarkedet igen. Vi brugte megen tid på at snakke om deres problemer. Den megen fritid gjorde det ofte svært for dem. Sammen med Tove Walther lavede jeg en såkaldt kreativ dag, og det kvikkede dem vældigt op.

Det førte videre med sig, at vi fik etableret den første alternative daghøjskole for ledige, hvor vi kunne være med til at få deltagerne til at føle, at de var noget. Det skete i samarbejde med Rosing-Ræderskes lærere, der havde samme holdning om at »bygge folk op«. Hver dag havde sit emne. Her var jeg med i andre tre-fire år, men gik så på efterløn, hvilket betød, at jeg kun måtte have 200 timer om året, og det var ikke nok, men jeg sidder stadig i lærerrådet.

Jeg har også undervist pensionister, og p.t. er det en litteraturkreds, som har så stor tilslutning, at den er delt i to hold.

Ældresagen og amatørteater

En dag blev jeg indkaldt til et møde i Horsens om Ældresagen. Der blev dannet en lokalkomite, hvor jeg kom ind. I dag er jeg formand, og det går fint. Vi er så småt begyndt at tage fat på det ældrepolitiske og har rettet henvendelse til kommunen om en uformel kontakt.

På et tidspunkt mødte jeg en fyr, der havde med amatørteater at gøre. Jeg spurgte ham, om han troede, det var noget for mig. Hans svar var: »Vi har ventet på dig«.

Jeg skrev mig på for at være med i en amatørrevy. Da jeg fortalte min mand det, sagde han: »Vel ikke i koret?« Det er fem-seks år siden. Ruth Ry instruerede revyen, hvor jeg skulle optræde som en turist, der var kommet til Horsens. Så var jeg solgt. Efterhånden kom jeg i bestyrelsen, og nu er jeg formand på 4. år.

Det har været min fordel, at jeg har et langt kendskab til teatret. Mine forældre var abonnenter i Det kgl. Teater, og det blev et led i min opdragelse at gå i teater. Jeg har set talrige forestillinger der og i andre teatre og har elsket det.

Bagdelen ved det er, at jeg i amatørteatret kan komme til at bestemme for meget. Bare

det, at jeg kommer med ideer, kan jo bremse andre, så jeg prøver at holde mig lidt tilbage.

I Horsens Amatørteater har vi oparbejdet et godt, ungt hold, som også kan tage sig af mere praktiske ting. Det aflaster mig, så jeg ikke bliver for ensidig.

I Amatørteatret spiller vi ikke af økonomiske grunde. Vi arbejder med et meget lille budget på 15-20.000 kr., som vi får fra kommunen. Vi har et teater med 45 pladser, og billetterne koster kun 25 kr. Det kan ikke spille udgifterne ind. Det er jo forfatterhonorarer, annoncer m.m. Søren er kasserer. Vi har fået et nyt fortræppe, som vi er meget glade for. Vi trænger også til nogle nye kulisser. Det kan gøres for små penge, og vi skal nok selv hanke dem sammen.

Vil lære mere

I øvrigt har vi lige haft en weekend med undervisning i kropssprog og mime. Det var en stor succes og har givet os blod på tanden. Vi skal i gang igen, for vi vil gerne lære mere.

Jeg har instrueret et par gange, bl. a. »De fandens kællinger«, som skal med i den Spil sammen-uge, som arrangeres af Samrådet for amatørkor, orkestre og teatre i april, og hvor der lægges ud i Horsens. Der forsøges gennemført arrangementer over hele landet, så det er spændende, slutter Lulla Winther, som hidtil har kunnet overkomme det utroligste.